

munka az ifjabb generációkat a részletkérdések területén. A kötet szerzői: Dr. Erdődy Gyula, Horváth Tamás, Kiss József. Szerkesztette. Dr. Erdődy Gyula.

Harkány Város Önkormányzatának Képviselőtestülete. Harkány–Pécs, 2001., 231. p.

DR. DOBCSÁNYI FERENC

c. főiskolai tanár

SZTE Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar

Szeged

Poór Zoltán: Nyelvpedagógiai technológia

A *Nyelvpedagógiai tankönyvsorozat* eddig megjelent két értékes kötete mellé (Bárdos Jenő: Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata; Kurtán Zsuzsa: Idegen nyelvi tantervek) egy harmadik, igencsak hasznos és tartalmas kötet is társult *Poór Zoltán* munkájaként *Nyelvpedagógiai technológia* címmel. A könyv tárgyát maga a szerző – frappáns tömörséggel – a következőképpen határozta meg: „A nyelvelsajátítás, a nyelvtanulás és a nyelvtanítás során forrásokra, segédeszközökre támaszkodik a nyelvtanuló és a nyelvpedagógus egyaránt. E közvetítő- és nyelvi stimulusokat szolgáltató eszközök alkalmazása, nyelvpedagógiai rendszerekbe való illeszkedése a kötet tárgya.”

Az érdembeli hazai és külföldi szakirodalom egészére való kitekintéssel öt téma (fejezet) öleli fel a mű tárgykörébe tartozó kérdéseket. A fejlődés alakulásának szem előtt tartásával, az elméleti megvilágítás és a konkrét gyakorlati alkalmazás érvényesítésével, nem feledkezve meg azonban egy pillanatra sem arról, hogy „minden pedagógiai technológiai megközelítés, legyen az hagyományosnak tekinthető vagy újszerűen divatos, csak akkor hatékony, ha az egy 'multi média' – azaz sok eszközös, sok forrást felhasználó – rendszerben valósul meg”, melyben „központi szerepet játszik az ember, azaz a pedagógus és a tanuló. A pedagógus mint az ismeretek forrása, az ismeretszerzés, gyakorlás, rögzítés, alkalmazás stimuláló ereje más információhordozókkal egyenlő szerepben.” Viszont korunkban maguk a tanulók is egyre inkább „forrásai és eszközei lehetnek a soktényezős eszközös nyelvpedagógiai folyamatoknak”, aktívan hozzájárulva azok eredményességéhez.

Poór Zoltán könyvének ez az emberközpontúsága nemcsak korszerű szemléletre vall, hanem egyúttal értékmérője is az egész műnek. Ugyancsak értéknövelő annak az elvnek a hangsúlyozása is, hogy „a korszerű eszközök alkalmazása csak akkor lehet eredményes, ha a tanítási óra az oktatási folyamat szerves részét képezi, ha nem különül el attól, ha nem válik öncélúvá. Fontos tehát, hogy a technológiával segített folyamatok helye és szerepe kiegyensúlyozott legyen a teljes nyelvpedagógiai stratégiában.”

Átfogó ismeretanyag, világos tagoltság, logikus meg szerkesztettség, amely végig nyomon követhető az egész műben, az egyes témakörökre is jellemző, párosulva azzal a következetes didaktikussággal, amely szakszerűen és érthetően tárja befogadói elé mondandóját, amely a precízen definiált fogalmakra, a lényeg kiemelésére éppúgy gondot fordít, mint az elmondottak céltudatos összegzésére, nem feledkezve meg a további elmélyüléshez elengedhetetlenül szükséges szakirodalom ajánlásáról sem.

A szóban forgó témakörök – cím szerint – a következők:

I. Bevezetés a nyelvpedagógiai technológiába

II. A képi szemléltetés

III. Hangtechnikai eszközök alkalmazása

IV. Audiovizualitás a nyelvpedagógiában

V. Kortárs technológiák és az autonóm tanulói személyiség

A fentebb említett témakörök gazdag tartalmát bemutatni – egy recenzió keretében – szinte képtelenség. Ezért csak érinteni, felsorolni tudjuk, hogy mi mindenről is olvashatunk az egyes fejezetekben.

Az *első* témakörben – bevezetésképpen – a nyelvтанítás történetének rövid áttekintésére és néhány alapvető fogalom (pedagógiai technológia, nyelvpedagógiai technológia, a kettő egymáshoz való viszonya) tisztázására kerül sor, majd a nyelvpedagógiai célú eszközhasználat alapelveinek számbavétele következik, végül pedig – a szakirodalom tükrében – a nyelvpedagógiai folyamatokban alkalmazható eszközök és források csoportosításának, osztályozásának a kérdésével zárul. A fejezetek további egymásutánosságát a tipológizálásból levont végző következtetés, szerzői álláspont határozza meg.

Ennek alapján a *második* fejezetben a képi szemléltetés, a láttatás szerepéről, szükségességéről kifejtett gondolatokkal találkozhatunk, majd ezt követően a vizuális szemléltetés eszközeinek széles skálája tárul elénk: a természetes emberi szemléltetéstől a különféle táblaképeken, a hagyományos taneszközökön át egészen a modern technikai eszközök segítségével közvetített eljárásokig.

A *harmadik* fejezet a hangtechnikai eszközök alkalmazásáról szól. Itt is – miután az auditív szemléltetés szerepéről szó esett – részletes bemutatása következik a hangtechnikai eszközök alkalmazásának, a nyelvi laboratóriumban hasznosítható gyakorlatoknak, munkaformáknak, valamint a hangfelvétel-készítések elvi és gyakorlati kérdéseinek.

A vizuális és az auditív szemléltetés egyidejű alkalmazásáról, azaz az audiovizualitás módszereiről az *utolsó előtti* témakörben olvashatunk. Először történeti szempontú áttekintést kapunk az audiovizuális technikai eszközök fejlődéséről, majd a videoalkalmazási eljárásokkal ismerkedhetünk meg abból a meggyőződésből kiindulva, hogy a videoalkalmazás öröklítette át a leghűségesebben és legsokoldalúbban az audiovizuális szemléletet. Külön hangsúlyt kaptak a fejezetben – nem véletlenül – a tanulói videofelvételek és a komplex videoalkalmazási eljárások, különös tekintettel a videós szerepjátékokra és projektekre.

A *záró* fejezetben jutunk el a korunkra leginkább jellemző, vagyis a legújabb informatikai háttérű nyelvtanulási technológiák bemutatásához. Itt kap jelentőséget nemcsak a tanulói autonómia fogalma, hanem az autonóm tanulói személyiség kialakításának a módja is, de a különböző önképzési modellek, valamint a kommunikációs és információs technológia adta lehetőségek számbavétele és fölsorakoztatása is.

Reméljük, hogy a szűkre szabott recenziós keret ellenére is sikerült érdeklődést kelteni a kiadvány egészének gazdag tartalmához, amely nemcsak biztos elméleti útbaigazítást ad azoknak, akik kézbe veszik, hanem számos, a gyakorlatban nagyszerűen alkalmazható metodikai ötleteket és eljárásokat is.

A mű ismeretében bátran állíthatjuk azt is, hogy a nyelvtanárok mellett a más szakterületen dolgozó kollégáink is eredménnyel hasznosíthatják, a pályára készülőknek pedig – útravalóul – átfogó és nélkülözhetetlen kalauzként ajánlhatjuk (Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001. 132. p.).

A könyv megrendelhető levélben vagy faxon: Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Universitas Felsőoktatási Lektorátus, Budapest, 1439 Pf.: 620. Tel./fax: 460-1854, 460-1855. Ára: 1366 Ft (1220 Ft + áfa).

Felsőoktatási intézmények számára 10 példánynál nagyobb megrendelés esetén 40%-os kedvezményt ad a kiadó, ha a könyveket a Központi Raktárából elszállítják (Bp. IX. Gubacsi út 30. Nyitva: H–Cs: 8.00–14.30-ig, P: 8.00–12.00-ig. 30%-os kedvezményt ad, ha a megrendelés kevesebb mint 10 példány. Ebben az esetben a Pontus Könyvesbolt küldi el a könyveket, postaköltséget felszámítva.

